

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. március 6.

64. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Válasszunk mindig!

Sokféleképpen igyekeznek megoldani az egyre súlyosodó problémákat. Ahány világnézet, ahány tudományos meggyőződés, ahány foglalkozási ág, ahány érdekcsoport, mind a saját szempontjai szerint keresi a kibontakozás útját. Minden nap akad egy „Földvári Jakab magántudós”, aki saját találmányu szabadalmazott világmegváltó eszméjével akarja kikuruzsolni a világ szenvedő népét fájdalmas nyavalyájából.

Most mi is előállunk egy kibontakozási tervvel. A választási láz jelenségeit tesszük vizsgálódásunk alapjává. Kiindulási pontunkat a modern orvostudomány szolgáltatja. A láz baktériumot öl. Lázat kell tehát mesterségesen előidézni, hogy a szervezet megtisztítsuk a mérgező baktériumoktól. S mivel a választási harcok láza a legmakacsabb s a legkevésbé csillapítható, a saját külön terciptánk az: állandóvá kell tenni a választási lázat s megtisztítjuk vele a közszellemet minden mérgező anyagtól.

Csak nézzünk szét, milyen örvendéses változást idéz elő ez a lázas állapot. Topolán a Kossuth-nóta dallamát fujják a radikális párt kortesei; eddig a lázadó Kossuth rebellisek dala volt a Kossuth-nóta, most vigan éneklék Pasicsot zsvivőző szövegével ezt a kuruc korból megörözt melódiát. Eddig nem volt szabad a hivatalokban magyarul beszélni, a magyar szót úgy söpörték ki onnan egyes hivatalvezetők, mint a németet, most a magyar választókhoz magyar nyelven beszélnek a jelöltek s magyar nyelven kérik a szavazatukat. A demokrata belügyminiszter szándékos tévedésből, akart véletlenségből kifelejtette a magyar választókat a választói listákból s a demokrata főbírók és polgármesterek hűségesen megértve a szavakat és intenciókat, hajtották végre a miniszteri parancsot. Most ugyancsak a demokrata főbírók, polgármesterek, mint képviselőjelöltek, a legnemesebb lőháborodással tiltakoznak a „kormány önkénye”, a „példátlan jogfosztás” ellen. Azelőtt az volt a gyűlölet jelszava: a vajdasági magyarokat ki kell telepíteni a Vajdaságból, el kell őket távolítani az ország határáról s le kell őket vinni Dölszerbiába, — most úgy beszélnek hozzánk a szeretet és megértés hangján: testvérek vagyunk, szeressük egymást, egy hazának vagyunk a gyermekei, szavazatok a ^{radikális} ^{démokraták} (a nem kívánt rész törleendő) pártra!

Milyen szép lenne az élet, milyen nagy lenne a barátság, milyen zavartalan volna a testvéri

érzés, milyen állandó lenne a „hegyen völgyön lakodalom” hangulat, ha minden hónapban választások volnának. Minek is beszélni az ember veleszületett jogáról, a demokrácia vívmányairól, az állam érdekéről, a külföld előtti tekintély feltételeiről, a nemzetközi szerződéseken vállalt kötelezettségekről, az alkotmányról, a közéletnek, a társadalomnak, termelő munkának konszolidációjáról! Láttuk, mire mentünk vele! Alagutakat beszélünk a gyomrokba és szobákat meg lehetne tölteni az e témákról írt vezércikkkel. Mi az eredmény? Egy pár lerombolt nyomda, egy pár letépett fölirat, ledöntött szobor, bezárt iskola, einémított nyelv

megadja rá a feleletet.

Más, jobb, gyakorlatibb, célra vezető megoldást kell keresni. Állandóvá kell tenni a választásokat. A szélső jobboldali és szélső baloldali felfogások, amelyek felé huzódik lassan a két felé szakadt centrum, ugyanis a parlamenti kormányzás feleslegességét hirdetik. A parlament lehet fölösleges, de a választás soha. Egy választás többet tesz — a választás idejére — a társadalmi, nemzetiségi és osztályközi békéért, mint a legemelkedettebb szellemű parlament. Válasszunk mindig, hogy megszokjuk az egymás szeretetét. Hátha lassanként meg tudnánk szokni a szeretetet — választások nélkül is.

Egyre nő a bizonytalanság

Nincsen kilátás erős parlamenti többségre — Semleges kormány terve az előtérben — Csendőrök sortüze egy boszniai horvát községben — A politika hírei

A választások napjától már csak tizenkét nap választ el bennünket és így mindinkább előtérbe nyomul a probléma: mi lesz a választások után? A homogén radikális kormány megalakulása óta, bár látszólag semmi fontosabb belpolitikai esemény nem történt, valójában mélyreható folyamat játszódott le, a radikális pártnak a demokratapárttól való messze eltávolodása. A három hónapos radikális kormányzás még a jobboldali Pribicevics frakcióit is annyira eltávolította a radikálisoktól, hogy újabb együttműködésre nagyon nehéz lesz alapot találni. Különösen két dolog az, ami a demokratákat leginkább bántja. Az egyik a demokrata állami tisztviselők tömeges elbocsátása. Ez olyan fulánk, amit még a tisztviselők visszahelyezésével sem igen lehetne már kihuzni.

A másik — ez már inkább elvi jelentőségű: a radikális pártnak Horvátországban folytatott politikája. Bizonyos, hogyha a demokraták kormányon maradnak, Pribicevics gondoskodott volna róla, hogy a közigazgatási apparátus teljes súlyával ráfekdjön a horvát blokkra, lehetlenné tette volna a legális választási agitációt és talán ilyen módon néhány mandátumotól meg is tudta volna fosztani Radicsot.

A radikálisok azonban nem alkalmazták a Pribicevics recipéjét, teljes agitációs szabadságot engednek Radicséknak és a horvát nacionalista intézményeket is békében hagyják. Pribicevics antiblokkista iskolapolitikáját is sutba dobták és egész sereg elcsapott horvát tanítót és tanítónőt újból visszaengedtek iskoláikba. Ezt a liberális horvát politikát Pribicevicsék sokáig nem fogták megbocsátani a radikálisoknak.

A választási hadszíntér eddigi képe azonban azt mutatja, hogy a radikálisok vérmes reményeisei sem fognak teljesedésbe menni és nem számíthatnak 120 mandátumra. Már a legoptimistább radikális is megelégedne 100 képviselővel. Az ellenzék viszont a demokraták nélkül is meg-

lehető erős lett. A radikálisok öntálló vállalkozása a választások lefolytatására tehát legfeljebb azt fogja eredményezni, hogy a demokraták gyengében fognak kikerülni a választásokból.

Jelentős alkotó munkát ezek szerint az új parlamenttől nem igen lehet várni. Mindinkább az a meggyőződés kezd Beogradban kialakulni, hogy az új parlament összetételének megfelelően egy neutrális kormányt kell majd alakítani, amelynek az lesz a feladata, hogy megszavaztassa a költségvetést, az új véderő törvényt, a múlt parlament hagyatékából visszamaradt néhány sürgős törvényt és ami a legfontosabb — az új választói törvényt.

Ennek az új választótörvénynek segítségével fogja azután a kormány újból megkísérelni egy kormányképes többség létrehozását.

Ezzel a kombinációval szemben mind erősebben merül fel egy diktatúra gondolata, főleg demokrata körökben. De minél gyakrabban hallatszik a diktatúra terve, annál erősebb lesz a közvélemény hangja is a veszélyes kísérlettel szemben.

Még mindig a jelölések

Beogradból jelentik: A demokratapárt főbizottsága kedden délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen véglegesen döntenek egyes még mindig vitás jelölési kérdésekben. Különösen a kragujeváci és toplicei kerületek szemben álló demokrata listái ügyében várják nagy érdeklődéssel a főbizottság döntését.

Nagy demokrata tüntetés készül Beogradban

Beogradból jelentik: A legközelebbi vasárnap a demokratapárt nagygyűlést tart Beogradban. Erre a gyűlésre a környékről állítólag több ezer földműves fog gyalog és lóháton bevonulni. A tömeg a Szlávia előtt fog gyülekezni és onnan tüntető menetben a Terazziára fog vonulni. A Terazzián Davidovics Ljuba mond nagy beszédet, majd

újból menetbe sorakozik a tömeg és a Kalimegdanra és vissza a Terezziára fog vonulni. A tüntetést a radikálisok elleni demonstrációnak tervezi a párt.

Az első sortüz a választási hadjáratban

Szarajevóból jelentik: A Nova Stampa értesülése szerint Dobnóban a Radics-párt négy agitátorát letartóztatták, mert egy népgyűlést nem jelentettek be idejében a főszolgabíróknak. Erre Radics többi agitátorai kimentek a környékbéli falvakba és nemsokára 1500 paraszttal tértek vissza, akik a szolgabírószám elé vonultak és az elfogott kortesek szabadonbocsátását követelték. A főbíró ezt megtagadta, mire a tömeg be akart törni az épületbe. Erre a csendőrség sortüzet adott. A harcnak több sebesültje van, hogy halottak is vannak, e arról még nem érkezett jelentés.

Dalmáciából is kivonultak az olaszok

Hivatalos közlés Snsak átadásáról

Beogradból jelentik: Hivatalos jelentések szerint március 30-án az olasz csapatok az előre megállapított terv szerint kiürítették a harmadik dalmáciai zóna minden községét és átadták azokat a jugoszláv hatóságoknak. Az átadás a legnagyobb rendben folyt le.

Beogradból jelentik: Az Abbáziában ülésező paritásos bizottság vasárnapi üléséről a következő hivatalos kommuniké adta ki:

A paritásos bizottság harmadik ülését 17 órakor tartották meg. Jelen voltak az összes kiküldöttek gróf Casetti főtisztviselővel. Ribarcs Ottokar dr., a jugoszláv delegáció megalapítását és háláját fejezte ki és kérte, hogy erről Casatti gróftól is értesítsék. Az olasz delegáció ezért a nyilatkozatért köszönetét nyilvánította.

A bizottság megállapította, hogy Susak kiürítése a legnagyobb rendben ment végbe. Ribarcs dr. a jugoszláv delegáció nevében köszönetét fejezte ki az olasz csapatok parancsnokának a megszállás idején tanúsított lovagias magatartásért, amit a hatóságok és a lakosság is elismernek. A jugoszláv küldöttség végül tartózkodó nyilatkozatot tett a kiürítés tekintetében, amelyet nem tekintenek teljesnek.

Ezután az ülést bezárták.

Beogradból jelentik: Laginja volt horvát bán, aki a rapallói szerződés végrehajtásánál működő tanácsadó bizottság elnöke, Beogradba érkezett, ahol hosszasan tanácskozott Nincics külügyminiszterrel és Nesics meghatalmazott miniszterrel. Laginja kedden Susakra utazott, ahol találkozni fog a paritásos bizottság tagjaival.

Abbáziából jelentik: A paritásos bizottságban a szakértők folytatták tárgyalásaikat a Fiumével való közlekedés kérdéséről. Jugoszláv részről csak akkor akarják a forgalmat újra fölvenni, ha már a Baross-kikötő kérdése is rendezve lesz.

Susaki jelentés szerint Bakar és Susak között még nem indult meg a személyforgalom, technikai akadályok miatt és pedig elsősorban rendőri és vámvizsgálati okokból.

Az idegenek jelentkezése

Karakasevics főkapitány nyilatkozata a jelentkezés elrendelésének okairól

A suboticei rendőrség elrendelte, hogy minden vállalatnak két napon belül be kell jelentenie a nála alkalmazásban levő idegen állampolgárokat. A rendelkezés a Subotican tartózkodó nagyszámu idegen állampolgárok körében nagy izgalmat keltett és miután az ilyen jelentkezések már többször előztek meg kitasításokat, az a hír terjedt el, hogy az idegen állampolgárokat kiutasítják az országból és csupán azok kaphatnak tartózkodási engedélyt, akiknek erre mint szakmunkásoknak a szociálpolitikai minisztériumtól külön engedélyük van.

A kérdés tisztázására a »Bács-megyei Napló« munkatársa kérdést intézett Karakasevics Gábor rendőrfőkapitányhoz a jelentkezések elrendelésének okaira nézve. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a belügyminisztériumnak egy újabb rendelete értelmében új nyilvántartást kell készíteni az itt tartózkodó idegen állampolgárokról és azokat be kell jelenteni a belügyminisztériumnak is. Kijelentette azonban Karakasevics főkapitány, hogy a jelentkezési kötelezettség nincsen kapcsolatban kiutasítással, csupán azért van rá szükség, hogy az idegenek nyilvántartását pontosabbá tegyék.

A magyar politikai menekültekre vonatkozólag hangsúlyozta Karakasevics rendőrfőkapitány, hogy szintén jelentkezési kötelezettség alá esnek, ezeknek fel kell tüntetniük, hogy politikai menekültek.

Igy tehát a mostani jelentkezés a rendőrfőkapitány nyilatkozata szerint nem jelent veszedelmet az idegenekre. Más oldalról nyert értesülésünk szerint a jövőben valóban meg fogják szigorítani az idegenek részére való tartózkodási engedélyek adását. A legújabb rendeletek szerint ugyanis korlátozni kell az idegen állampolgárok letelepedését és azt elsősorban olyan esetben szabad csak engedélyezni, ha az illető nélkülözhetetlen szakmunkás, vagy pedig más fontos állást tölt be.

Egy budapesti ügyvéd agyonlőtt egy kocsmáros

A kilakoltatott bérlő tragédiája

Budapestről jelentik: Véres dráma történt a szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Rózsa-utca 13. sz. házban. Dr. Jankovics Sándor ügyvéd revolverlövésével agyonlőtte Török Károly kocsmáros. A halálosvégű revolverlövés története a következő:

A Rózsa-utca 13. számú ház tulajdonosa a Müller J. L. féle illatszergyár, amelynek ügyésze dr. Jankovics. Ugyan e házban van egy kis kocma is, amelynek tulajdonosa Török Károly. Az illatszergyár megbizta ügyvédjét, hogy mondjon fel Török Károlynak, mert a kocsmahelyiségre szüksége van a gyárnak. Dr. Jankovics eljárta a lakáshivatalnál Török helyisége ellen. Emiatt a kocsmáros nagyon megharagudott az ügyvédre. Többször meg is fenyegette. A ház lakói is figyelmeztették az ügyvédet, hogy vigyázzon, mert Török bosszút forral ellene. Szombaton este az ugyanabban a ház földszintjén lakó ügyvéd tíz óra tájban érkezett haza, villanyt gyújtott és lefeküdt. Párnája alá tette szokása szerint revolverét. Tizenegy óráig olvasott, amikor hirtelen erős ütések zaja hallatszott közvetlen az udvarra néző ablaka alatt. Alig támaszkodott föl az ágyban, csörömpölve hullott a szobába a fölfeszített szalagteresz ablaküveg. Kalapáccsal a kezében megjelent a feltört ablakban Török Károly.

— Most megvagy! — kiáltással ép be akart ugrani az ügyvédhez, aki a pillanatokig tartó betörés idejét arra használta föl, hogy kezébe vegye revolverét.

Első meglepetésében szólni sem tudott. Kinyújtotta a karját és kilőtte a revolvert. A lövés után Török Károly hátratántorodott. Dr. Jankovics Sándor azonnal föltözködött és jelentkezett a rendőrségen. A mentők konstatálták, hogy Török revolverlövést kapott és azonnal meghalt. Rendőri bizottság szállt

ki a Rózsa-utca-ba. Megállapították, hogy Török az ott talált kalapáccsal törte be az ablakot. A rendőrségen az önként jelentkező ügyvédet emberölés miatt vették őrizetbe. Vasárnap délután két órakor dr. Jankovicsot szabadlábra helyezték, mivel a jogos önvédelmet a tanuk igazolták.

Erélyes felszólítást kapott a város az adóbeszolgáltatások ügyében

Huszonnégy órán belül követeli a tartományi pénzügyigazgatóság a letétbe helyezett állami adók befizetését

Az állam és a város harca az állami adóreszesedés levonásának ügyében újabb komoly stádiumba jutott. A város ugyanis, amint ismeretes, a beszédett állami adók után járó tíz százalékos részesedését — három millió kétszáz ezer koronát — most százezer dináros részletben vonja le a beszolgáltatott adóösszegekből és mivel a pénzügyigazgatóság a levonás után fenmaradó megcsontított összegeket nem fogadja el, ezért a város az állami adókat már két hónapja bírói letétbe helyezi.

Legutóbb kért csak ezért az eljárásért a suboticei pénzügyigazgatóság a várostól magyarázatot, hétfőn délután pedig erélyes felszólítást kapott a városi tanács a novisadi tartományi pénzügyigazgatóságtól arra vonatkozólag, hogy a visszatartott állami adókat a legsúlyosabb következmények terhe mellett szolgáltatassa be huszonnégy órán belül a pénzügyigazgatóságnak.

A városi tanács azonnal döntött a felszólítás ügyében és úgy határozott, hogy most már szilárdan kitart eredeti álláspontja mellett, a levonásokat folytatja és a letétbe helyezett állami adókat nem szolgáltatja be.

Válaszul pedig a tartományi pénzügyigazgatóságnak ugyanugy fogja a város indokolni eljárását, mint ahogy azt a suboticei pénzügyigazgatóságnál indokolta néhány nappal ezelőtt.

Sulyosbitia azonban a helyzetet, hogy Subotica város példája után indulva több más törvényhatóság is elhatározta már a tíz százalékos állami adóreszesedés levonását és ezt Becskereken például már meg is kezdték. Mivel így most már több helyen csupán bírói letétbe helyezik az állami adókat, a pénzügyigazgatóságokhoz lényegesen kevesebb adó folyik be, mint azelőtt és úgy látszik ez indította a pénzügyi kormányzatot erre a szokatlanul erélyes fellépésre.

Hogy a most már ennyire kiélestedt harc az állam és a város között hogyan fog végződni, az teljesen bizonytalan, mert egyrészt fennáll egy olyan rendelet, amely szerint az állami adókat semmiféle célra sem lehet visszatartani, másrészt azonban a városnak feltétlen joga van ahhoz a törvényben is megállapított adóreszesedéshez, amelyhez nem tudott másképp hozzájutni, mint levonással.

Az agrárreform céljaira újabb földeket vesznek el Szubotica várostól

Uj agrárbizottságot alakít a város — A választások és az agrárreform

Az agrárreform már eddig is fölmérhetetlen károkat okozott Subotica városnak. Rendkívül értékes, nagy kiterjedésű területeket vettek már el agrárcélokra a várostól. A legutóbbi esztendőben ugyszólván katasztrófálisan érte a várost az agrárrevízió, amelynek folyamán az agrárhivatal újabb jelentékeny területeket foglalt le, amelyeket a város már bérbeadott. Így a földek elvesztésén felül még tekintélyes károsodást is jelentett az, hogy a bérlőknek vissza kellett szolgáltatni a több milliót kitévő bérösszegeket.

Subotica város azonban még mindig nincs mentesítve az agrárreform további súlyos hatásától. A suboticei agrárhivatal most olyan megkeresést intézett a városi tanácshoz, amely már előreveti árnyékát újabb városi földek igénybevételeknek. Az agrárcélokra igénybevevett földek szétosztását ugyanis egy ugynevezett agrárbizottság végzi, amelyet a földre igényt tartó földmunkások választanak meg. Ezt a bizottságot legutóbb 1920-ban alakították meg és bár azóta lejárt már az agrárbizottság mandátuma, mégsem ejtették meg a választásokat.

Az új agrárbizottság megválasztása előtt most az agrárhivatal átiratban kérte a városi tanácsot, hogy az új választások megejtéséig a tanács alakítsa meg ideiglenesen az agrárbizottságot. A városi tanács hétfőn rendkívüli ülésén foglalkozott a kérdéssel és huszonnégy tagot delegált az agrárbizottságba, köztük tizenkettőt Subotica és ugyanannyit Bajmok részéről.

A városi tanács az agrárbizottság sürgős ujjalakításából arra következtet, hogy a suboticei agrárhiva-

tal az idén újabb városi földeket akar agrárcélokra igénybevenni. Az agrárhivatal ugyanis rámutat az agrárbizottság megalakításának sürgőségére, amiből a városnál, ahol már tapasztalathból jól ismerik az agrárhivatal ilyen intézkedéseinek célját, arra következtetnek, hogy még a tavaszi mezei munkálatok megkezdése előtt akar az agrárhivatal újabb suboticei városi földeket agrárcélokra szétosztani.

A város nem tehetett egyebet, mint az agrárhivatal kívánságához képest sürgősen megalakította az agrárbizottságot, azonban a tanács már most rámutat arra a körülményre, hogy milyen végzetes következményekkel járna a városra gazdaságilag, ha újabb tekintélyes területet vennének el a város földjéből.

Annak, hogy a városi költségvetés most már néhány év óta állandóan deficittel küzd és ez a deficit mindjobban emelkedik, nagyrészt az agrárreform az oka, mert a város eddig teljesen mezőgazdasági termelésre volt berendezve és az újabb gazdálkodásra való átmenet nem lehet olyan gyors, mint amilyen hirtelen iramban veszik el a város földjeit agrárcélokra.

Illetékes helyen azonban nem hagyják szó nélkül az ügygel önkéntelenül is felmerülő politikai tendenciákat sem. A régi agrárbizottság mandátuma már rég lejárt, mégsem választott az agrárhivatal újat, csupán most találják a bizottság ujjalakítását olyan sürgősnek, — néhány nappal a választások előtt. Amikor a képviselőjelöltek és önjelöltek uton-útfélen az agrárreform igazságos végrehajtásával

akarják a szavazókat megnyerni, nehéz volna a legnagyobb jóhiszeműséggel is véletlennek minősíteni az agrárhivatal mostani készülődését.

Ugyanilyen politikai szempontok vezették azonban a városi tanácsot is akkor, amikor a már kész javaslatát, amely szerint ötszáz hold lefoglalt föld feloldását akarta kérni az agrárminisztériumtól, hogy ezeknek a földeknek árából az annyira sürgős új iskolákat felépítse, levette a közgyűlés napirendéről, mert a választások előtt nem látszott tanácsosnak azt a kiszélesített tanács elé terjeszteni.

Igy találkoznak még a homlok-egyenest ellentétes érdekeket képviselő ellenfelek, mint a város és az agrárhivatal is olyan kérdésben, mint a választási agitáció.

Enyhítik a vasutiforgalmi korlátozást

Megindítják a beszüntetett vonatokat

A suboticei vasutigazgatóság, — mint ismeretes, — a nagymértékű szénhiány és mozdonyhiány miatt két héttel ezelőtt kénytelen volt csökkenteni a személyvonatok számát. A korlátozás elrendelése óta az igazgatóság mindent elkövetett, hogy a hiányokat pótolja és már eddig is részben sikerült elérnie azt, hogy a beszüntetett forgalmat egyelőre csak a vonatok egy részén helyreállítsa. A vasutigazgatóság március 7-ikétől, szerdától kezdve a következő vonatokat helyezte ismét üzembe:

Subotica—Veliki-Becskerek—Bela-Crkva:

Suboticáról indul 20 ó. 30 p.
Suboticára érkezik 12 ó. 40 p.

Veliki-Kikinda—Dragutinovo:
indul 8 ó. 35 p.
érkezik 9 ó. 13 p.

Dragutinovo—Veliki-Kikinda:
indul 10 ó. 20 p.
érkezik 10 ó. 57 p.

Veliki-Kikinda—Zsombolya:
indul 11 ó. 10 p.
érkezik 11 ó. 43 p.

Zsombolya—Veliki-Kikinda:
indul 13 ó. 35 p.
érkezik 14 ó. 08 p.

Becskerek Begej—Pancsevo Dunav:
indul 1 ó. 24 p.
érkezik 4 ó. 19 p.

Pancsevo Dunav—Becskerek Begej:
indul 15 ó. — p.
érkezik 18 ó. 45 p.

Versec—Kovin:
indul 8 ó. 10 p.
érkezik 12 ó. 07 p.

Kovin—Versec:
indul 13 ó. 30 p.
érkezik 17 ó. 12 p.

Becskerek — Begej—Bela-Crkva:
indul 1 ó. 24 p.
érkezik 8 ó. 22 p.

Bela-Crkva — Becskerek—Begej:
indul 13 ó. — p.
érkezik 20 ó. 01 p.

Becskerek — Begej — Nova-Zsombolya:
indul 2 ó. 30 p.
érkezik 6 ó. 38 p.

Nova-Zsombolya — Becskerek — Begej:
indul 1 ó. 33 p.
érkezik 5 ó. 43 p.

Novi-Vrbas—Stari-Becsej:
indul 11 ó. 20 p.
érkezik 12 ó. 39 p.

Stari-Becsej—Novi-Vrbas:
indul 8 ó. 12 p.
érkezik 9 ó. 31 p.

Csóka—Gyála és vissza valamennyi beszüntetett vonat újból közlekedik. Ugy szintén Szécsény—Alubánár és vissza újból közlekedik.

A többi, még forgalmon kívül levő vonalakon a közlekedés két héten belül szintén megindul.

Senta új polgármestere hivatalba lépett

Nyilatkozott a programjáról

Szentáról jelentik: *Knezsevic* Milos, volt zsabylai főszolgabíró, Senta város újonnan kinevezett polgármestere hétfőn délelőtt megjelent a városbázán, a polgármesteri hivatalban, majd sorra látogatta az egyes hivatali helyiségeket, ahol az osztályvezetők és a tisztviselők fogadták.

Az új polgármester programja

Knezsevic Milos polgármester hétfőn délelőtt a polgármesteri hivatalban nyilatkozott a *Bácsmegyei Napló* munkatársa előtt programjáról.

A polgármester kijelentette, hogy teljes erejéből igyekeznék fog a város nyugalmát minden néven nevezhető rendbontással szemben megvédeni. Minden olyan botrányos jelenetet, mint amilyenek a múltban előfordultak, a legerélyesebb eszközökkel meg fog akadályozni. Az a törekvése, hogy a város ügyeit, az egész polgárság jóvoltára, lelkiismeretesen vezesse.

A város tényleges vezetését csak a választások lezárása után veszi át s most csak egy-két napig marad hivatalában.

A megnyerő modoru, rokonszenves polgármester — aki Subotica város szülötte és ottani tekintélyes család sarja — nagy munkakedvvel készül új hivatala betöltésére.

Tillinger György

volt szuboticaí főkapitányhelyettes közsegisegédjegyzőnek nevezték ki Torontálban

Nem fogadta el a kinevezést

Tillinger György, Szubotica volt főkapitányhelyettesét, akit felmentése után a becskeréki alispánság rendelkezésére bocsájtottak, — mint Becskerekről jelentik — a napokban meghívta Botos bánságközség a megüresedett jegyzői állásra. A meghívást *Tillinger* György udvariasan elutasította, mert nem tartotta megfelelőnek a jegyzői állást az után a közigazgatási szereplés után, amelyet eddig betöltött.

A Torontálvármegye rendelkezésére bocsájtott főkapitány helyettesét most ugyancsak Botos községbe *segédjegyzőnek* nevezték ki. A kinevezést azonban *Tillinger* György hír szerint nem veszi tudomásul és nem foglalja el a segédjegyzői állást, amely végeredményben még messzebb esik a főkapitányi állástól, mint a községi jegyzőség.

Változások a magyar kormányban

Daruváry véglegesen átveszi a külügyminisztérium vezetését

Budapestről jelentik: *Daruváry* Géza dr.-t a legközelebbi napokban külügyminiszterré nevezik ki, s egyúttal felmentik az igazságügyi tárca vezetésétől. *Daruváry*, aki ideiglenesen vezette a külügyminisztériumot, most már véglegesen átveszi a külügyminisztérium vezetését és ugyanakkor *Sebess* Dénes dr. kuriai tanácselnököt nevezik ki igazságügyminiszterré. *Sebess* Dénes dr. a koalíció alatt lett képviselő s az Eszterházy-kormányban Vázsonyi Vilmos államtitkára volt.

A kormány körében legközelebb még egy változás történik, amennyiben *Vass* József megváltik a népjóléti tárca vezetésétől, mert politikai körökben elterjedt hírek szerint a kalocsai érsekség betöltése alkalmából megüresedett veszprémi püspökséget mindenestre ő kapja meg. A népjóléti miniszter *Petrisevich-Horváth* Emil dr. báró lesz, miután *Bethlen* István gróf nem óhajt a keresztény egység pártjában dúló háborúban dönteni s éppen emiatt a mostani

népjóléti államtitkárt nevezi ki miniszterré. Ezzel azok az ellentétek, amelyek a keresztény egység pártjában *Huszár* Károly és *Ernst* Sándor között kialakultak, nyilván megsemmisülnek, valamint feleslegessé válik az is, hogy *Haller* István feladva ellenzékiességét, a népjóléti tárcaért

belépjen a kormánytámogató keresztény pártba.

Politikai körökben mindenestre különböző kombinációkat fűztek ahhoz, hogy a kormány két tagja ismét erdélyi politikus lesz, még pedig azok köréből, akik Erdélyben a függetlenségi politikának voltak vezetői.

Leszaggatták Sentán a magyarnyelvű cégtáblákat

A tettesek — ismeretlenek

Szentáról jelentik: Vasárnapról hétfőre virradóra, — éjjel 2—3 óra között, eddig ismeretlen tettesek 18 magyar nyelvű cégtáblát leszaggattak a házak faláról.

A cégtábla-rombolás az Adai-utcán, a főtéren, a vasut felé vezető *Kralja Alexander*-utcán történt. Letépték a dohánynagyüzse cégtábláját, továbbá *Sóti* Ádám dr., *Giücksihal* Andor dr., *Tolmácsi* János dr. ügyvédek és néhány kereskedő cégtábláját. A letépték cégtáblák eltűntek.

A rendőrség tudta, hogy valami készül, de péntekre várta a rombolást és így is tette meg a védekezésre az előkészületeket. Pénteken éjjel erős rendőri őrzérek cirkáltak a város utcáin, de nem történt semmi rendzavarás. Szombaton nem voltak külön őrzérek és — a kávéházi záróra után — ekkor rongálták meg és tépték le a cégtáblákat és föliratokat.

Nikolics György rendőrfőkapitány kijelentette a Bácsmegyei Napló munkatársa előtt, hogy a legnagyobb erővel fogja vezetni a nyomozást a cégtábla-rombolók ellen és bizik benne, hogy sikerülni fog a tetteseket hamarosan kinyomozni.

A tettesek azonban — még nincsenek meg...

Ki a gyilkos?

A titokzatos Gravala-ügy — A budapesti törvényszék vizsgálóbírójának átiratai — Kovács Káka József ellen Budapesten emberölés vádja miatt elrendelték a vizsgálatot Beszélgetés a statáriális-bíróval

A *Bácsmegyei Napló* február 27. keddi számában. »Ki volt a gyilkos?« című cikkben megírta, hogy a budapesti királyi ügyészség diplomáciai uton átiratot küldött a suboticaí kerületi törvényszékhez, amelyben közli, hogy a budapesti ügyészség fogházában letartóztatásban van egy Kovács Káka József nevű suboticaí illetőségű távirada és telefon felvigyázó, aki azt a vallomást tette, hogy három évvel ezelőtt Suboticán a Kákonyi-féle vendéglőben *Varga Kocsmár Jánost* nem az emiatt kivégzett *Gravala György* szurta le, hanem ő. Az eset megtörténte után még éjjel átszökött a határon.

Ezzel a cikkünkkel a suboticaí Hírlap hétfőn délelőtt megjelent keddi száma foglalkozik. A Hírlap úgy látszik pár hetes békeség után megelégedte már azt a nagynehezen helyreállt állapotot, hogy a magyar lapok nem bántják egymást s a »Bácsmegyei Napló« ellen használt olyan kifejezéseket reprodukál, amelyek nem egyeztetetők össze a jó modor és tisztességes magatartás szabályaival. Az ítékezés valóban nem nehéz, mindenki eldöntheti, ki ír »marhaságot« az-e, aki egy emberöléssel vádoltnak védekezésére alapítja értesülését, vagy az, aki hívja közli a magyar bíróságok határozatainak s a jugoszláv hatóságok közokiratainak tartalmát.

A Hírlap cikkével szemben közöltük a következőket:

A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírója 1922. év augusztus 1. és október 3-ki kelettel két átiratot intézett a suboticaí kerületi törvényszékhez.

Az átiratokat a magyar külügyminisztérium diplomáciai uton tette át az S. H. S. királyság külügyminisztériumhoz tette át az aktákat, kérdésben illetékes igazságügyminisztériumához tette át az aktákat. Innen kerültek az ügyiratok a suboticaí kerületi törvényszékhez.

Az 1922. év augusztus 1-én kelt első átiratban közli a vizsgálóbíró

hogy a budapesti királyi ügyészség Kovács Káka József suboticaí születésű postai távirada és telefon felvigyázó ellen szándé-

kos emberölés büntette miatt indított eljárást azért, mert *Horváth Ferenc* és *Gergelyi András* előtt belsmerete, hogy ott volt a véres kimenetelű verekezésnél és *Varga Kocsmár Jánost* ő szurta halálra és ezért szökött át a határon.

»Ezek szerint, — írja a budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírója, — nyomatékos a gyanúja annak, hogy *Kovács Káka József* ölte meg *Kocsmár Jánost*, vagy a bűncselekménynek tettestársi bűnrészese.«

»Ilyképpen a budapesti kir. ügyészség indítványozta a vizsgálat megindítását *Kovács Káka József* ellenében a vizsgálati fogságot pedig azért kellett elrendelni, mert a várható büntetés nagysága miatt joggal lehetett a megszökéstől tartani.«

Ezt tartalmazza az első budapesti átirat.

Avizsgálati fogságot 1922. július 12-én rendelték el és nyomban foganatosították.

A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírójának második, — 1922. okt. 3-án kelt átirata a suboticaí törvényszékhez, — amely szintén diplomáciai uton érkezett, — azt tartalmazza, hogy *Kovács Káka József* a vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy ő csak jelen volt a Kákonyi-féle vendéglőben lefolyt verekezésnél, amelynél *Varga Kocsmár Jánost* halálosan megszúrták, de nem ő szurta meg és a verekezés éjjelén azért szökött át a határon, mert attól félt, hogy mert ő is ott volt a verekezésnél, az itteni hatóságok őt is le fogják tartóztatni.

A vizsgálóbíró — 1922. augusztus hó 1-én kelt első átiratának pótlásául, — közli a törvényszékkel, hogy *Kovács Káka József* vizsgálati fogságát megszünteti és őt 1922. év szeptember 29-én szabadlábra helyezte.

Ez a diplomáciai uton ide érkezett két akta lényegesebb tartalma és ebből kétségtelenül kiderül, hogy multkori közleményünk mindenben megfelel a való tényeknek.

Hogy azonban a kérdést minden

oldalról a kellő világításba helyeztük, felkerestük *Milics Ivó* dr.-t, a suboticaí kir. járásbíró vezetőjét, akinek idején, mint elnök vezette a statáriális tárgyalást a *Gravala-féle* ügyben.

Milics Ivó dr. a következőket mondotta munkatársunknak:

Tudomásom van az ebben az ügyben megjelent hírlapi cikkekről. Az egyik-másik szláv lap egészen fantasztikus meséket ad elő, így a beogradai »Dnevnik« már azt írja, hogy *Varga Kocsmár Jánost* éjjel, álmában ölték meg.

A tényállás ebben az ügyben, — mondja *Milics Ivó* dr. — az, hogy a Kákonyi-féle vendéglőben 1920. év január 9-én este nagyobb társaságban verekezés támadt, melynek során a verekezésben résztvevő egyének valamelyike *Varga Kocsmár János* lókereskedő hosszú pengéjű ugynévezett disznóölő késsel egyetlen döféssel szíven szurta, úgy, hogy pár perc múlva ott a helyszínén meghalt.

A rendőrség a verekezés után azonnal kihallgatta a vendéglőben jelenvoltakat és azok vallomása alapján, még azonnal kihallgatta a vendéglőben jelenvoltakat és ezek vallomása alapján, még azon az éjszakán letartóztatta *Gravala György*-t.

A vizsgálatot lefolytatták és megtartották a statáriális főtárgyalást, *Gravala György* ellen.

A főtárgyaláson *Gravala* azzal védekezett, hogy az esetről semmit sem tud, mert részeg volt. Ezzel szemben bírói megállapítást nyert, hogy a tett előtt, valamint alatta és az utána történt eseményekre részletesen emlékszik. Arra emlékezett, hogy midőn a kocsmába lépett *Kákonyi* vendéglős a nála levő kést, — hosszú pengéjű, disznóölő kés, a mellyel az nap *Birkás* Istvánnál vágott disznót, — elvette tőle.

A főtárgyaláson tizenhárom tanú és két orvosszakértőt hallgatott ki a bíróság.

A kihallgatott tanúk közül öt tanú azt vallotta az öttagu statáriális bíróság előtt, hogy ők látták, amikor *Gravala* a kést *Varga Kocsmár János* bal mellébe dőfte, felülről lefelé ejtve a szurást.

A két orvosszakértő szakvéleménye szerint a szurás hosszú pengéjű, éles késsel, nagy erővel történt, felülről lefelé haladó irányban. A kés átjárta a szívet, rögtön halált okozva.

A tanúk és az orvosszakértők véleménye alapján mondotta ki a bíróság egynangulag az ítéletet.

A főtárgyaláson, — mondotta végül *Milics* Ivó dr. a legeskeleyebb gyanú sem merült föl abban az irányban, hogy a késszurást *Varga Kocsmár Jánoson* *Kovács Káka József* eítette. *Kovács Káka József* nevét nem is említették az ügyvel kapcsolatban és ellene az itteni hatóságok semmiféle eljárást sem indítottak. Az ő neve csak a budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírójának diplomáciai uton érkezett két megkeresésében merült fel ezzel az ügyvel kapcsolatban.

A fent közölték világot derítenek az ügy minden részletére és minden részletére és mindenben megerősítik multkori közleményünk helyességét. Mi természetesen *Kovács Káka József*et nem vádoljuk meg, gyilkossággal, csupán azt irtuk, a mit ő maga mondott és annak alapján ellene a még most is folyamatban lévő vizsgálatot ellendelték.

Okl. gyógyszerész

szerb-magyar nyelvtudással felvétetik.

Heiszler Gy. Aurél

gyógyszertárba Sentán.

Susak, Zürich és a kenyér**A dinár árfolyama Zürichben 5-85**

December 28-ikán jegyezték utoljára Zürichben 5.80 centimes árfolyamon a dinárt, amikor már két hét óta tartott a jugoszláv valuta visszahanyatlása. Ezen a napon vált ismeretessé Stojdinovics pénzügyminiszternek a szándéka, hogy feloszlatja a devizaközvetítőket, megszünteti a valutaközvetítők hivatalos árfolyam-megállapítását és szabaddá teszi a devizaforgalmat. Ekkor bukott meg végleg a Kumanudi-Plavsics-féle valutajavító akció és azóta rohamosan süllyedt a jugo-korona árfolyama egészen 90 centimesig. Január 18-ikától kezdve a javulás február elejéig tovább tartott és a múlt hónapban 5.05—5.30 centimes körül szilárdan állott valutánk jegyzése a külföldön. Öt nappal ezelőtt, február 28-án még 5.125 centimessele jegyezték a dinárt Zürichben, csütörtökön, március 1-én pedig egyszerre 5.30 centimesre ugrott fel a kurzus, 2-ikán 5.35, 3-ikán 5.50, 5-ikén, hétfőn pedig 5.80-as nyitás után 5.85 centimessele zárult az árfolyam. Öt nap alatt 14 százalékkal javult a dinár, éppen abban az időben, amikor megkezdődött a *santa-margaritai egyezmény végrehajtása*.

Susak megszállása és a dinár javulása között szemmel látható az összefüggés. A külföld kedvezően ítéli meg az S. H. S. királyság külpolitikai helyzetét. Jugoszlávia sikerét és erősödését látja abban, hogy Olaszország hosszas huzavona után mégis kénytelen volt átadni a három év óta megszállott területeket és ez a lépés egyben az jugoszláv-olasz viszony megjavulását is jelenti. Az Olaszországgal szemben fennálló viszony enyhülése érezhető és természetesen rezzgéseket váltott ki a zürichi szeizmográfban, a külföld bizalmának erősödése pedig maga után vonta a dinár emelkedését.

Mivel az öt nap alatt bekövetkezett 14 százalékos javulásnak kézzelfogható, néven nevezhető külpolitikai okai vannak, minden optimizmus nélkül arra lehet következtetni, hogy a most elért 5.85 centimes körül stabilizálódni fog egy időre a dinár.

A beogradi és zagrebi tőzsdén a külföldi valutákban és devizákban, a

zürichi jegyzés hatása alatt, 8—10 százalékos áresés következett be. Az áruforgalomban kizárólag csak a gabonapiacra volt érezhető a pénzértékemelkedésének hatása.

A hétfő reggeli piacokon, — amikor még csak a szombati 5.50 centimes árfolyam volt ismeretes, — az egyes gabonaművekből 40—80 koronás áresés következett be. A szombati 1800 koronás árral szemben hétfőn délelőtt 1760 koronáért adták a búzát, a tengeri 1080 koronáért 1000 koronára, 0-ás liszt 2640 koronáról 2600 koronára ment vissza. Délután, — amikor a zürichi 5.80 centimes nyitás ismeretessé vált, — az árak még inkább ellanyhultak és a kereskedők, — további áresésre számítva, — tartózkodnak a vételtől. A nyitástól a zárlatig ismét 5 pontot javult a dinár, ami a pénz további szilárdulását jelenti és ez a szilárdság ujból éreztetni fogja hatását a gabonapiacra. A kereskedők, malmok és exportőrök egyelőre nem vásárolnak,

a kínálat ezzel szemmel fokozódik, úgy, hogy a gabona és liszt ára előreláthatólag még mélyebbre fog süllyedni.

A többi árukban főleg az importcikkekben nincs változás. A valuta javulása egyelőre csak annyiban érezeti hatását, hogy a kereskedők három nap óta nem emelték az árakat. Bár megállapítható, hogy minden cikk legalább 30—35 százalékkal drágább, mint december 28-ikán, amikor a mai árfolyamnál olcsóbban, 5.80-on egyeztek a dinárt Zürichben. Az importőrök, a textilkereskedők december 29-ikén, azon a napon emelték a cikkek árát, harminc százalékkal, amikor a dinár Zürichben 5.80 centimesről 5.60-ra süllyedt.

Most, amikor három nap alatt 14 százalékkal javult a dinár és túllépte a december 28-iki nivót 5 ponttal, — tartózkodással fogadják a javulást és az árak leszállítását nem látják indokoltnak.

A franciák büntetésből szállták meg Karlsruhe, Mannheimet és Darmstadtot**Izgalom Délnémetországban a franciák előnyomulása miatt Olaszország közvetít a franciák és németek között**

A francia csapatok egyre folytatják előnyomulásukat a Ruhr-vidéken. A megszálló csapatoknak a Rajnán való átlépése és előnyomulása Délnémetországban óriási izgalmat kelt.

Mannheimban a francia megszállás a kereskedelmi és az ipari kikötőre terjed ki. Karlsruheban a Rajna-kikötőt mintegy 80 főből álló francia csapat szállta meg. A vámhivatalt is megszállták. Koblenzben a franciák lefoglalták a városi népjóléti hivatalban a munkanélküli segélyre szánt pénzt.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia kormány hivatalosan közölte a német követséggel, hogy a karlsruhei és mannheimi kikötőt, valamint a darmstadti vasúti javító-műhelyeket megszállták. A megszállás a hivatalos közlés szerint azért történt, mert a németek a hornei csatornán megakadályozták a forgalmat, amennyiben két bárkát

szándékosan elsüllyesztettek, hogy így módon lehetetlenné tegyék a hajózást.

Berlini jelentés szerint a francia hatóságok rendeletet adtak ki, a mely szerint a Ruhr-vidékről bármilyen árunak a kivitelét csak készpénzfizetés ellenében engedélyezik és a vételárból 10 százalék a francia hatóságoknak szolgáltatandó be. A franciák hír szerint a rajnai kikötők és egyéb vámhatárok ellenőrzését meg fogják szigorítani.

A német ellenállás megszilárdult

Berlini jelentés szerint Cuno birodalmi kancellár újságírók előtt kijelentette, hogy naponta kap üdvözlést a kormánynak a Ruhr-vidéken való magatartása miatt. A Ruhr-vidék megszállásának — mondotta a kancellár — történelmi jelentősége van. Világos, hogy Poincaré politikája azt célozza, hogy több generáción

keresztül biztosítsa a Ruhr-vidéken a francia uralmat.

Ebert elnök az alkotmány értelmében rendeletet adott ki, amely szerint tíz évig terjedő börtönbüntetéssel sújtják azokat, akik a német területek megszállása esetén ellenséges kémszolgálatot teljesítenek, vagy pedig az ellenséges kémekeket támogatják.

Mussolini közvetít Németország és a franciák között

Párisból jelentik, hogy az olasz kamara külügyi vitájával kapcsolatban a »Temps« megállapítja, hogy a látszat szerint Mussolini meghatalmazást kapott, hogy a német ajánlatokat átvegye és továbbítsa. Hogy az olasz miniszterelnök erre vállalkozott, azt a franciák befolyásának tulajdonítják, mert így akar Franciaország Anglia és Amerika együttes ajánlatának elébe vágni.

Amerika nem avatkozik be a Ruhr-kérdésbe

Washingtoni elentés szerint a »Chicago Tribune« arról ad hírt, hogy Harding elnöknek nincs szándékában a Ruhr-megszállás ügyébe és a jóvátétel kérdésébe avatkozni. Az Egyesült Államok kormányának véleménye szerint egy ilyen beavatkozás nem csak felesleges, de veszélyes is volna.

Zárt ülésen tárgyal a török nemzetgyűlés**A béke- és a háboruspárt mérkőzése**

Az angorai nemzetgyűlés még mindig zárt ülésen tárgyal a béke kérdéséről. Szombaton hallgatták meg a lausannei kiküldöttek jelentését, majd Kemal-pasa és Riza Nurri bey szólaltak föl. Izmet-pasa a keleti problémáról, Hasszán-bég a pénzügyi kérdésről, Tamir-bég a jogszolgáltatásról beszélt. A kormány a béke megkötése mellett foglalt állást, de igen nagy a háborús ellenpárt befolyása is. A nemzetgyűlésen fogják megállapítani annak az ellenjavaslatnak a szövegét, melyeket a szövetséges hatalmak elé terjesztenek. Az angorai kormány el van szánva arra, hogy ha a szövetségesek a török követeléseket nem fogadják el: azonnal fölmondják a mudániai fegyverszüneti szerződést. A következmények ebben az esetben belát-

Októberi levél

Odakünn csudálatos tüzzel ragyog az októberi nap. A felhőtlen tiszta kék ég csendes bágyadsággal, véghetetlen nyugalommal és édes elomlással borítja be a ragyogó naphat megszállt kisváros szürke utcáit és elvesző házait. Aranyos napfényben tétova vonulással a vénasszonyok nyara ezüst-fehér szálla lebeg és az árnyékban elszáradt faleveleket söpör a szél hűvös, fuvallata.

Az előbb, amikor a lombját vesztett őszi kertben voltunk, ahol a fákon itt ott rajta volt még egy-egy aranyárga, rozsdabarna, vagy tűzpiros levél, ahol a gyümölcsök nehéz terhüktől megfeszítetten, pihenőre készen várják az elmulást, a téli békét, ahol minden, minden a ragyogó elmulásról beszélt, még a lépéseink alatt porladó már meghalt falevelek is, ahol csupa vidámság között, a Halál is ott volt: ott szerettem volna viruló fiatal szádát megcsókolni, hosszú hosszú csókkal, el nem mielő simulással, amíg ujból feltámadnának csókunk tüzeitől a meghalt levelek lassu lépteink alatt és ismét tavaszi friss zöldben, délelőtti zápor utáni mosolygó üdőségben élne a kert, ahogyan élt tavasszal, amikor ott jártam, egyedül boldyongva és a Te nevedet sutogtam be a levelekbe, a Te képedet rajzoltam a viruló zölddel dusan teletüzdelt földre.

A folyó most is egyforma csendes, végtelen elmulással öntözi partjait a kertnek és küldi csendes üzenetét a behajló fűszálaknak, — mint akkor tavasszal, — de most egy fokkal mint ha halaványabb volna színe, mintha nyugodt folyása ma még megfontoltabb,

még elgondolkozóbb volna, mert érzi már a vig Halál uralmát ő is.

Most szeretnék Melletted állni, mi-alatt megint távol vagyok Tőled és Te üde, játékos, pajzán fiatalágban az őszülő kert ragyogóra simított tennispályáján talán bántónak érzed a nagyragyogást és tulzottnak a meleget: most szeretném, ha átlopózna a lelkem a lelkedbe, ha szent szerelemben át, surranna Beléd ez az én nagy áhítatom, ünnepi figyelésem, megfeszült érzésem: a szent zenék távoli harmoniája a szépségek örök nagysága, minden, minden, ami most bennem ég és ami bennem szeretni készlet az életet, ami engem az elbukóban levőt, a fáradtat felránt és egyenesre vasal, — ó mindezt átadni szeretném Néked, mint az elmúlt századok ódon remekét, mint a ragyogó évek tűnő emlékét. Azt szeretném, na süketen vakon nem érezném ennek a délutánnak gyönyörű színpompás bánatizét, csak Te egyedül élvezned és élnéd át ezeket a nagyszerű perceket.

Tiszta hittel égek most, tiszta rajongással nézek most és a messzeségben már az alkony hírnöke közeleg, az árnyékok lassan nyulnak már a földön. Október van, haldoklik odakünn a természet, dicső, szép halállal, örök halállal és minden hirdeti a szépet és nagyot és én csendes élő, felragyogó tüzi lelkemmel csak egyet, egyetlenegyten zengek a távoli harangszó mellé:

Te lásd, Te érezd, Te halld mind ezt a Szépet, hogy Benned éljen tovább el nem muló örök életet.

A messzeségek gyönyörteljes hírnöke üdvözlő.

Tul pusztává vált szántóföldek egyhangu végtelenjén és tul nagy folyók szita kötöszzerű vashidjain, tul éjszakába vesző nagy hegyeken és távol erdőkből kiragyogó éjjeli villanásokon, tul hosszú vasuti utak ködös egyformaságán és kényelmetlenül töltött éjszakák lassu mulásán, tul a rohanó idő a rohanó idő percnyi megállásain — gyönyörű nagy városok képe rajzolódik a Figyelő elé.

És tul a már látott helyek ujból-meglátásának dladalmas érzésén, a még nem látottnak, a meseszerűnek új képe gomolyodik elém, hogy a ködből kivégyem, hogy magamévá tegyem isteni felkiálással, szüzimaga nyújtásával.

A messzeség küld mindennap csókos üdvözlöt nekem, hív, üzen, vár.

A messzeség jön elém éjszakai momban és még nem látott városok csuda palotái rajzolódnak elém távoli idegenből, egy nagy érzés szárnyán ide varázsolt képek.

Ezt szeretném Néked adni.

A messzeségek szeretét, a rohanást a nagy hegyek elé, a nagy hegyekbe, amelyekben templomi áhítattal szökik fel a magas égnek a királyi fenyő, a melyben öblös száju alagutak nyelk el a rohanó vasutat, sokáig küldve még füst-üzenetét utána, — a siető folyók gyönyörű szalagját, hol komor feketén, hol meg vidor zöldben, a vasutakról látott nagy városok csak megjelenő és megint elvesző képét és a nagy városokat, a nagy házakat, a széles utakat — a messzeségben.

Az én nagy elvágyásomat és elkívánkozásomat, a kisváros unalmas csendjéből a világ nagy lármájába: ezt aka-

rom Néked adni csuda ajándéku, sötét, barna hajad ragyogó diadémjául.

A távoli levegős mezők csudálatos őszi virágait, a szinte szár és levél nélkül csak a földön guggolni látszó különös lila vad sáfrányt, a sok-sok sárga virágot, minek neve sincs talán, de amelyek mind, mind a Tíetek, mert én gondolok most rájuk és Neked adom őket, hogy Te szeresd és Benned éljenek.

Az éjjeleket a nagy kőházaK között, amelyben egy veszni készülő emberiség a tegnap borzalmai és a holnap rémületei között szinte fanatikus hittel az Élet vad zenéjét harsogja, szereti, — a gyéren megvilágított városok képeit, a surranó autók túlkölését, a siető párok meghitt egymásba-karolását, — mindezt Néked akarom adni.

A tágas képtárak évszázados kincseit, a nagy mesterek soha el nem muló alkotásait, a meg sem fejthető titkok ragyogó színeit, a felhalmozódott szépségeket, az egymásba gyűjtött remek meglátásának isteni élvezésének tiszta kéjét — ezt akarom átnyújtani Néked.

Én el akarok hallgatni és csendes megnyugvással meghalni itt a kívárossan egy ilyen alkonyba boruló őszi napon, — mint a mai — de Neked ragyogjanak a Messzeségek, Te éljél bennök, Te szeresd őket és ők ragyogják körül a Te életedet, melyből nyomtalanul hadd muljak el én szegény kárvalott legény, ki az elmulás isteni szeretetét őrzöm most magamban mindörökké.

Béga Tamás

hatatlanok volnának. Még nem lehet tudni, hogy az angorai nemzetgyűlés a béke vagy a háboru mellett dönt-e, annyi tény azonban, hogy a mezopotámiai frontot a törökök lényegesen megerősítették.

Londonban attól tartanak, hogy a török követelések a jogszolgáltatás terén is olyan túlzottak lesznek, hogy a szövetséges hatalmak nem kezdhetik meg a tárgyalásokat.

HIREK

•••

— **A Német Párt gyűlése.** Az országos Német Párt vasárnap a Vajdaságban három helyen tartott választási népgyűlést. *Cservenkán* dr. *Krafft István* és *Schumacher Sámuel* zimonyi esperes voltak a gyűlés szónokai. *Veprovácn* dr. *Kurz Henrik magyarul beszélt és felhívta a magyar választópolgárokat, hogy szavazataikkal a Német Pártot, mint a nemzeti kisebbségek pártszervezetét támogassák.* *Palánkán* dr. *Mozer János* tartott beszédet a Német Párt népgyűlésén.

— **A sombori főispáni hivatal áthelyezése.** Novisadról jelentik, hogy ott minden előkészület megtörtént a Somborból Novisadra költöző bácsme gyei főispáni hivatal elhelyezésére. A hivatal a választások után helyezik át Somborból Novisadra és egyelőre egy magánháznál lesznek a helyiségei mindaddig, míg az új kerületi főispánság épülete felépül.

— **A novisadi újságíró-egyesület közgyűlése.** A jugoszláv újságírók egyesületének novisadi szekciója vasárnap délután tartotta Hranilovics Jovan elnökle mellett rendes évi tisztújító közgyűlést. A közgyűlésen elnökké újabb Hranilovics Jovant, alelnökké Ehrenwald Henriket választották.

— **Az osztrák kommunisták kongresszusa.** Bécsből jelentik, hogy az osztrák kommunisták kongresszusa megkezdődött. A kongresszus az egységes proletárfront szükségességét hangoztatta. A beogradi *Politika* szerint a kongresszuson felszólalt a jugoszláv kommunisták képviselője is, aki kijelentette, hogy el kell tűnniök az ország-határoknak és a proletárságnak nemzetközi egységbe kell a kapitalizmus megdöntését elérnie.

— **A berlini bankok nem váltanak be francia és belga pénzt.** Berlinből jelentik: Az itteni bankok elhatározták, hogy idegenektől nem fogadják el beváltásra francia és belga bankjegyeket, továbbá frázákra nem adnak előlegeket. Azt hiszik, hogy valamennyi német bank hozzá fog járulni a berlini bankok elhatározatához.

— **Új telefonberendezés Novisadon.** Novisadról jelentik, hogy az ottani postahivatalban hétfőn szerelték föl az új Fantom-Duplex telefonkészüléket, melyet Németország szállított a jóvátételi számlára. A készüléknek az az előnye, hogy két áramvonalon az eddigi két beszélgetés helyett egyszerre három beszélgetést lehet lebonyolítani.

— **Merénylet a kairói angol főhadiszállás ellen.** Kairóból jelentik: A kairói angol főhadiszállás épületére vasárnap két bombát dobtak. Az első csak a falat ütötte át, a második a szomszéd kávéházban robbant fel, egy egyptomit és három angol katonát megölt.

— **Megüresedett a bajai mandátum.** Budapestről jelentik: Báró Lers Vilmos elhalálozásával megüresedett Baja város képviselői mandátuma. A magyar ellenzéki pártok kiküldöttei elhatározták, hogy az összes ellenzéki pártok egységesen megállapodnak a jelölt személyében. Hír szerint dr. Fenyő Miksának, a Gyáriparosok Országos Szövetsége igazgatójának fogják följárulni a bajai képviselőiséget.

Megérkezett a Magyarországról optált szerbek első csoportja

Szuboticán ünnepélyesen fogadták őket

A Magyarországról optáltak első csoportja — Kelebián át — hétfőn este érkezett különvonaton Subotićára.

Száznegyvenen érkeztek az első szállítmánnyal, valamennyien a csanádme gyei Batonyáról, ahonnan még ezen a héten két transzport jön át Jugoszláviába. Az optáltak magukkal hozták ingóságait is: állataikat, butoraikat, csupán az ekéket hagyták vissza. Az első csoportban földműves családok érkeztek meg, akiket Délszerbiában, Opse-Polpében telepítenek le.

Az állomáson az optáltakat dr. *Pletikoszits András* főispán, *Karakasevics Gábor* főkapitány, a katonai hatóságok és Or. Ju. Na. képviselői fogadták. *Pletikoszits András* főispán üdvözlő beszédet intézett a peronon összegyűlekezett optáltakhoz, akiknek nevében *Timotics Nikó* földműves köszönte meg a szívélyes fogadtatást.

— **Májusban lesz a postások szakvizsgálója.** Beogradból jelentik: A posta és táviráda minisztérium elhatározta, hogy a posta és táviráda alkalmazottak gyakorlati szakvizsgáit május havában tartják meg az egyes kerületi postaigazgatóságoknál. A vizsgatétel után az új szabályzat értelmében a nem végleges tisztviselőket ukázzal véglegesíteni fogják.

— **Előadás Pechán Józsefről.** A verbászi származású, kiváló tehetségű és nemzetközi sikereket elért korán elhunyt Pechán József festőművész halálának március 6-án van az egyéves fordulója. Ezt az évfordulót az ujsziváci kaszinó kegyeletos megemlékezésnek szenteli és kedden este 8 órai kezdettel *Szenteleky Kornél*, a kiváló író és műkritikus, a „Bácsme gyei Napló“ munkatársa tart fölolvasást a kaszinóban az izmos tehetségű vajdasági festőművészről. Az előadáson nincs belépődíj, azonban önkéntes adományokat a rendezőség köszönettel fogad a Pechán-emlékmű javára.

— **Eljegyzés.** Takács Rózsika és Szabó István, Subotica, jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Ingyen utaznak az ujoncok.** Beogradból jelentik: A hadügyminisztérium rendelete értelmében ez évben az ujoncok hitelezett vasúti jeggyel utazhatnak községükből a kerületi parancsnokság székhelyére.

— **Székely Ilona és Kálmán Oszkár hangversenye.** A klasszikus és modern zene legszebb számai szerepelnek a *Székely-Kálmán* hangverseny műsorán. *Székely Ilona* Wagner *Tannhäuserjéből*, Mozart *Varázsfuvolájából*, Halvey *Zsidónójéből*, az újabb operák közül pedig *Toscát*, *Pillangó kisasszonyt* és *La Vally* operákból fog részleteket énekelni. *Kálmán Oszkár* a *Faust* opera híres borsdialát, *Don Carlos* nagy áriáját és Mozart operarészleteket fog énekelni.

— **Női szépségverseny** is élénken fogja a suboticei újságírók március 10-én este a Városi Kávéházban rendezendő bohém-estjét, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg városzerte. A meghívókat szerdán küldi szét a rendezőség és azok, akik arra igényt tartanak és tévedésből nem kaptak, jelentsék be igényüket bármely suboticei lap szerkesztőségében.

— **Öngyilkosság.** *Sursik Pál* 66 éves éjjeli őr, aki a suboticei *Margit-malomban* volt alkalmazva, lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Az életlen ember öngyilkosságának oka ismeretlen.

Az érkezőket az üdvözhések után borral, gulyással és teával vendégelték meg.

Beszélgettünk velük. Valamennyien jól tudnak magyarul.

— **Miért jöttek el Magyarországból?** — kérdeztük tőlük.

— **A szegénység hozott át bennünket** — mondta az egyik — kevés a kereset.

— **Es itt pedig lesz földünk, jó termőföld** — egészíti ki a választ egy öreg földműves.

— **Egyébként hogy éltek Magyarországon?**

— **Megvoltunk valahogy. Nem háborgatott bennünket senki.**

— **Volt-e iskolájuk?**

— **Volt. Szerbül tanítottak benne. Az iskolakönyv is szerb volt.**

Általában nem panaszkodnak. A szegényember sorsa a sorsuk. Most mennek le Délszerbiába, hogy az államtól kapott földön próbáljanak szerencsét.

— **Stromfeld ezredest még nem bocsájtották szabadon.** Megirtuk, hogy a budapesti rendőrség őrizetbe vette *Stromfeld Aurél* volt vezérkari ezredest, mert *Skerka János* asztalosmester lakásán állítólag kommunista irányu politikai összejövetelen vett részt. *Pintér* rendőrtanácsos vasárnap újból kihallgatta *Stromfeldet*, aki megmaradt amellett, hogy *Skerkánál* csupán vacsorára hivatalos vendég volt és semminemű politikai megbeszélésen részt nem vett. A kihallgatás után *Stromfeldet* visszavezették a detektívzobába, ahol őrizet alatt tartják. Letartóztatása vagy szabadonbocsájtása felett a rendőrség még nem határozott.

— **Letartóztatás magzatelhajtásért két év után.** A suboticei rendőrség most letartóztatta *Kristóf Erzsébet* 41 éves szakácsnőt, aki az egyik éjszakai mulatóhelyen volt alkalmazásban és egy *Losonczy Katalin* nevű öregasszonyt, aki *Kristóf Erzsébetnek* két évvel ezelőtt különféle orvosságokat ajánlott, amelyekkel a szakácsnő magzatát elhajtotta. A letartóztatottak csak részbeni beismerésben vannak és a rendőrség átadja őket az ügyészségnek.

— **Rendőri hír.** A rendőrség letartóztatta *Czeringer Katalint*, aki a vasútállomáson egy vagonból egy 18 kg. súlyú telt tejeskannát lopott. Átadják az ügyészségnek.

— **A Mánás Miska hatodszor és hetedszer.** A suboticei katolikus Legényegylet lelkes műkedvelői együttese március 10-én, szombaton este hatodszor és március 11-én, vasárnap délután hetedszer hozza színre a *Mánás Miska* című nagyszerű operettet, amelynek eddigi pompás öt előadását zuffolt háznézte végig. A közönség legszelebb rétegeiben megnyilvánult rendkívüli érdeklődés arra készítette a műkedvelő társulat vezetését, hogy az eddigi nagyszerű estéket megismételje.

— **Mussolini a nőkre is kiterjeszti a választójogot.** A »Corriere d'Italia« római jelentése szerint Mussolini a nőkre is kiterjeszti a legközelebbi időkben a választójogot. Eszerint már a legközelebbi választásokon szavazni fognak a 25 éven felüli megfelelő kvalifikációval bíró nők is.

Kölnviz., parfümkülönlegességek *Sugar Bélánál* Subotica, Karadjordjev trg 8.

— **A spanyol király lemondásának elterjedt hírekről.** Madridból jelentik: *Alfonz király* a lemondásáról elterjedt híreket egy interjú keretében megcáfolta és a következő kijelentést tette: Ha az események úgy alakulnak, önként leköszönök a trónról, de ezt tőlem kicsikarni nem lehet, mert egy király kötelességének teljesítése elől nem szökhet meg.

Mit szól hozzá?

— *Itt a tavasz, kezd már zöldülni a téli kabátom.*

— **A felfüggesztett novisadi főkapitány** — *Vukovár megyei főjegyzője.* Novisadról jelentik: *Banjanin Jován* volt novisadi rendőrfőkapitányt, akinek *Rumára* fősolgabíróvá történt kinevezése ellen a horvát tartományi kormány tiltakozott, — a zagrebi tartományi kormány most *Vukovarra* egyei főjegyzőnek nevezte ki.

— **Előkészületek a pénzügyminiszter novisadi konferenciáján.** Hétfőn délelőtt a novisadi városházán *Stefanovics Zsarkó* polgármester elnökle alatt értekezlet volt, melyen a kereskedelmi- és iparkamara, a tőzsde, az ipartestület, az ügyvédi kamara vezetősége és a nagyobb bankok vezetői vettek részt. Az értekezeten megbeszéltek a pénzügyminiszter részvételével szerdán délután Novisadon megtartandó pénzügyi konferencia részleteit és azokat a kívánságukat, melyeket az ottani gazdasági és pénzügyi körök nevében a miniszterrel meg fognak vitatni.

— **Várad Antal meghalt.** Budapestről jelentik: *Várad Antal*, az ismertevű lírikus és színműíró hétfőn délután a *József-köruton* sétá közben hirtelen rosszul lett, összeesett. Azonnal a Nemzeti Színházba vitték, ahol az orvos már csak a beállott halált konstataálta, amit szívszélhűdés okozott. *Várad* 1854. ben *Závodon* született. Első irodalmi sikerét huszéves korában érte el, amikor *Iskarioth* című drámájával az Akadémia díját elnyerte. Azóta még négy ízben nyert szindarabjaival akadémiai díjat. Többi drámáit nagyrészt a Nemzeti Színházban adták elő. Lírai és elbeszélő versei közül különösen *Az én világom* és *Legendák könyve*, regényei közül *A festett világ*, *Hamis istenek*, *Agota levelei* tűntek ki. Számos szindarabot fordított, köztük *Schiller Telljét*, legnagyobb népszerűsége azonban a régi magyar színeszet története köréből vett essay-i tettek szert. Hosszabb ideig mint a Nemzeti Színház dramaturgia és a Színművészeti Akadémia igazgatója működött. Tagja volt a *Kisfaludy* és a *Petőfi* társaságnak és kitüntetés nyert a francia Akadémián is. Gyermekai: *Várad Aranka*, a Nemzeti Színház művésznője, *Várad Ili* és fia *Jenő* gyászolják.

— **Purimbál Vršacon.** A vršaci Izraelita Nőegylet március 10-én fényes sikerű álarcos bálát rendezett, amelyen a vidékről is sokan jelentek meg.

— **Báró Lers Vilmos meghalt.** Budapestről jelentik: *Báró Lers Vilmos*, belső titkos tanácsos, a bajai kerület nemzetgyűlési képviselője, szombaton este váratlanul meghalt. *Báró Lers Vilmos* kedden lett rosszul, orvosai agyvérzést konstataáltak és azóta állapota egyre rosszabbodott. Szombaton délután agonizálni kezdett és néhány óra múlva meghalt. Egyike volt a magyar közgazdasági élet legképzettebb reprezentársainak.

Adomány. A nyomorgó és beteg özvegyasszony részére egy magát megnevezni nem akaró ur 100 dinárt adott át továbbítás végett. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— Libits Adolf meghalt. Budapestről jelentik: Libits Adolf udvari tanácsos, József főherceg jószágkormányzója, vasárnap délből Budapesten meghalt. Libits Adolf régóta betegeskedett. Súlyos husmérgezést kapott és hosszú, kínos szenvedés után váltotta meg a halál.

— Amerika nem vesz részt a nemzetközi békebírószabványban. Washingtoni jelentés szerint a szenátus 94 szavazattal 81 ellenében elhatározta, hogy az Egyesült Államok nem vesznek részt a nemzetközi békebírószabványban.

— Halálos baleset. Hétfőn délelőtt 10 órakor jelentették a rendőrségnek, hogy a műtrágyagyárnál egy 50 év körüli ember holttestét találták egy vízzel telt nagy árokban. Rendőri bizottság ment a helyszínére és megállapította, hogy Malusevičs János, 55 éves, kettős birtokos holtteste feküdt a vízben. A feltevés az, hogy Malusevičs János — mint rendes háztartási igazolvánnyal ellátott kettős szőlőbirtokos, — vasárnap késő este át akart menni Kelebiára és beledobta az árok vizébe, amely ugyan nem lepte el egészen, de Malusevičs nem tudott kilábalni a vízből és befulladt. Reggel találták meg halva és akkor azonnal értesítették a rendőrséget. A szerencsétlenül járt ember hulláját a mentők a bajai-úti hullaházba szállították.

Kinevezések. Az Adriai Biztosító Társulat (Riunione Adriatica) zagrebi igazgatósága a suboticei vezérigazgatóvá és Polgár József helyettes titkárrá nevezte ki.

Novisadon, a Fő-uccában, lakások, üzletek, bank- és irodahelyiségek, új építkezéskor kiadók lesznek.

Trjesti parafa linoleum, gummiszönyegek, gazdag választékban. Krausz Ede, Novisad.

Ludasi és királyhalmi falborok! Ludasi és királyhalmi bortermelők saját termésű falborokat és valódi törkölypálinkákat minden mennyiségben árusítják Suboticán, a volt Szabadkai Takarékos Hitelintézet (Szenes-bank) uccára nyíló pincéjében, a zsidó-iskolával szemben, Zmaj Jovin trg 3.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője neml beteg részére rendel délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Voj-

SPORT

Vardar—Jugoszlávia 4:1. A Vardar nagy szerencsével győzött a jóval erősebb és nívósabb futballját játszó ellenfelén.

Az F. T. C. verseége Barcelonában. Az F. T. C. csapata vasárnap játszoitta első mérkőzését Spanyolországban az F. T. C. Barcelonával, amelytől 2:0 arányban vereséget szenvedett.

Budapesti eredmények Barátságos: M. T. K.—M. A. C. 3:2, 33 P. C.—E. M. T. K. 2:0; B. E. A. C.—B. T. K. 4:1. Serlegmérkőzés: Török—U. T. E. 1:0; Vasas—III. ker. 2:1.

A F. T. C. birkózó versenye. A F. T. C. vasárnapi országos birkózóversenye, amelyen a magyar birkózósport elitgárdája indult, szép sikert hozott közönség. A fiatalok közül Dabi rel zajlott le a régi képviselőház üléstermében, amelyet zsufolásig megtöltött a nagy számmal megjelent (F. T. C.) vált ki, aki még nem is régen ifjusági versenyző volt és most a briliáns Fehér után második lett.

Kisközépsúlyban Benő, Faragó és Meiszter küzdöttek elkeseredetten. A nagyközépsúlyban a favorit Kovács esett Rosensteintől. A legizgalmasabb küzdelem a nehézsúlyban folyt le: a fiatal Bodovecz (F. T. C.) eldöntetlenül mérkőzött Szelkyvel, de a nehézsúlyban fölnevezett Ruzicska ellen öntussal vesztett. Meiszter mesteri módon győzte le Benőt. A verseny részletes eredménye: I. Légsúly: 1. Magyar Armin (BAK). 2. Eidlicz (UTE). — II. Peholysúly: 1. Fehér István (BAK). 2. Deli (FTC). 3. Mattauch (Vasas). — III. Könnyűsúly: 1. Matura Mihály (MTE). 2. Gyorgyeff (UTE). — IV. Kisközépsúly: 1. Meiszter István (Törökvés). 2. Faragó. 3. Benő. — V. Nagyközépsúly: 1. Rosenstein Márton (Husiparos). 2. Kovács (BAK). 3. Büki (Husiparos). — VI. Nehézsúly: 1. Ruzicska Gyula (MAC). 2. Szelky (Vasas). 3. Badovecz (FTC).

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1923. március 5.

Záró-árfolyam Zürichi paritás
Zürich 5.85.—
Budapest 31.50 33.50 5.63—5.99

Beograd . . . (17.—) zürichi paritás 5.88
Zagreb . . . (16.80) " " 5.95

Novisadi terménytőzsde, március 5. Lanyha irányzat mellett 130 vagon árú került eladásra. Bácskai buza 445.50—450 dinár, tengeri, fehér, prompt árú 275 dinár, szerémi sárga 270— dinár, bácskai sárga 240—245 dinár, áprilisi rakományok a Tiszán, duplikát—kassza 250 dinár, fél kassza 262.50 dinár, árpa 64—65 kg.-os 312.50 dinár, liszt, nullás 650 dinár, főzölszt 625 dinár, Korpa 167 dinár, bab 430 dinár. Egyéb áruban nem volt kötés.

Beograd, március 5. Páris 5.58, London 4.35, Milano 4.38, Newyork 92, Genf 17, Prága 2.72, Bukarest 46—45.50, Berlin 0.40—0.41, Bécs 0.12.90, Varsó 0.22, Budapest 3.10.

Zagreb, március 5. Bécs 1265, Berlin 0.388, Budapest 3.50, Milano 4.30, London 423, Newyork 87.75, Páris 5.45, Prága 2.63, Zürich 16.80, Amsterdam 38, Varsó 0.20.

Zürich, március 5. Zárlat: Berlin 0.0236 (0.0236), Holland 211.30 (211.—), Newyork 532.35 (533.25), London 25.13 (25.10), Páris 32.50 (32.35), Milano 25.62 (25.60), Prága 15.85 (15.80), Budapest 0.17.87.59, (0.17.75), Beograd 5.85 (5.50), Bukarest 2.50 (2.50), Varsó 0012, Bécs 000.74, helyezett 000.75.

Budapest, március 5. A devizaközpont jegyzései: Dinár 31.50—33.50, Lengyel márka 5.75—5.77, Francia frank 180—190, Német márka 13—14.50, London 13.900—14.200, Prága 87.50—91.50;

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

MINDENKI
nagy megeröltetés nélkül
heti 100 dináros
előleges törlesztésre szép, elegáns és olcsó

RUHÁT KAPHAT
csak forduljon bizalommal

NÁVAY ISTVÁN
uri szabó üzletébe, hol nagy választék van tavaszi és nyári szövetekből

Subotica, Somborszki put
Nagytemplom-műgyőlt) Dr. Kiss ügyvéd házában

— Bőr- és nemibetegnek Somborban rendel dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvársan-oltások vérbaajosoknak.

VÁROSI JÓDOS
GYÓGYFÜRDŐ
NOVISAD

PENZIÓ RENDSZER
KITŰNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM, KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK. — ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

Friss fényképezési cikkek

Haufl, Agia, Verex, Mimosa, N. P. S. Satrap Cellotix stb. érkeztek és szakfényképezészeknek eredeti gyári áron kaphatók

Tenner optikus-nál

Subotica, Kr. Aleksandrova u. 11
Vidéki rendeléseket azonnal, jól csomagolva pontosan intézzük el

Butorok minden stílusban, csakis szolid kivitelben, Krausz Ede Novisad.

GUMMISAROK és GUMMITALP
okosabb az tartósabb mint bőr! Legjobban év nedvesség és hideg ellen!

ELADÓ
Grabovac község határában, Svilajnica község közelében az ugynevezett „UM”-birtokcsoport.
Felvilágosítással szolgál Krunić Timotijl közs. pénztárnok Svilajnicán és Beogradban Milorad D. Parezanović fűszerkereskedés a Jugovičeva és Dobračina ulica sarkán. Telefon: 473.

DANICA industrija cipela u Subotici, Albina ulica 1
felvesz 20 elsőrendű cipésmunkást fehér varrott és szeges munkára. Kiad munkát vidékre is kismestereknek kaució ellenében. — Legmagasabb díjazás. — Állandó munka.

Csak jó munkások jelentkezzenek!

Értesitem a gazdálkodó és jószággtartó közönséget, hogy Trenkova ul. 8. Sántha szanatóriummal szemben levő házamban

Takarmány és termény-üzletet nyitottam,
ahol minden időben elsőrendű széna, szalma, szeeska, zab, kukorica kicsinyben és nagyban kapható.

Tisztelettel
HORVÁT JÓZSEF.

Ujjonnan megjelent szépirodalmi művek, ifjusági iratok, zeneművek gazdasági és ipari (technikai) szakkönyvek nagy választékban legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR
könyv- és zeneműkereskedésben Subotica.
Papíráruk. — Írószerek. — Irodai felszerelések.

Városi és községi

tűzoltóságok figyelmébe!
Modern, tökéletes, legújabb típusu német gyártmányu

Kocsifecskendők és tűzoltófelszerelések
Jugoszláviában egyetlen nagy raktára

GERŐ IMRE NOVISAD
Željeznička u. 66. — Telefon Interurban 311.

„Bácska“ Szesz- és Élesztőgyár Subotica

„BÁCSKA”
TISZTA SZESZÉLESZTŐ A LEGJOBB!

Naponkint friss élesztő kapható:
„Bačka“ Fabrika Špiritusa i Kvasca Subotica

Kerjen

mészajánlatot!
Elsőrendű minőségű, faval égetett építési mészre **Detaileladásra, héfehér mészre.** A bremendi mésznek, szín és minőségre nézve teljesen megfelelő.

SIPOS SÁNDOR mésztermelő SUBOTICA,
I. Sokolska ulica 4—6. — Telefon 868.

NYILTTÉR.**Köszönetnyilvánítás.**

Mindazoknak, kik felejtethetlen feleségem elhunytával alkalmával részvétükkel igyekeztek fájdalommat enyhíteni, ezúton mondok köszönetet.

Osvald Antal

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt veendőmet, hogy cipészetem áthelyeztem Sokolska u. 16. (Gombkötő). Cipő különlegességeket és beteg lábakra mérték szerint a legprecízebben készítek.

Továbbra is szíves pártfogást kér.

1599

Botka Sándor cipész.

A rokkantak figyelmébe.

Tudomására hozzuk az összes rokkantaknak és más mindenkinek is, hogy *Grga Letić* és *Blaško Vignoda* nem allanak semmiféle összeköttetésben a Hadirokkantak Subotica-i Egyesületével.

Ezek az urak azt ígérték u. i. a rokkantaknak, hogy ha a demokráta listára szavaznak, akkor fölöt és egyéb kedvezményeket kapnak.

Minden rokkant, aki saját érdekét szívén viseli s aki amugy is sralmas helyzetén javítani akar, az a választáson a radikális listára kell, hogy szavazzon, mert ez az egész királyság és a rokkantak megmentője Subotica, 1923. február 23-án.

A Hadirokkantak Subotica-i Egyesülete az elnök h.

1616

Cjura Jovanović s.k.

TÜKÖRGYÁR SUBOTICÁN

Tükrök javítását pontos kiszolgálás mellett elvállalja. 1638

A tükrök *Maczkovics Vera* tem. vállalkozó helyiségében, Jelašićeva ul. 6 sz. m. adannók át.

Meghívó

A Subotica-i Kereskedelmi és Iparbank

1923. évi március hó 17-én szombaton d. u. 3 órakor az intézet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. A jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével megbízandó 2 részvényes kijelölése.

2. Az igazgatóság jelentése a lcfolyt 1922-ik év üzleti eredményéről és javaslat az intézet további működéséről, valamint az alaptőke esetleges fölemeléséről.

3. A zárszámadások és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése és ezek felett való határozat hozatala.

4. A nyereség felosztása, illetőleg az osztalék meghatározása.

5. Nyolcz igazgatósági és öt felügyelő bizottsági tag választása.

6. Esetleges indítványok.

A zárszámadást és mérleget a részvényesek az intézetben megtekinthetik.

Subotica, 1923. február hó 28.

Az Igazgatóság.

DUGHAGYMA

szép, apró, gömbölyű, valamint

alma és narancs

legolcsóbban kapható

J. ČAKOVACNÁL

Novisad, Futoski 29. az udvarban.

1477

Megbizottunk 10-én

TRIESZTBE UTAZIK

és bármely megbízást átvesz

VOJVODINAI KERESKEDELMI ÜGYNÖKSÉG

NOVI-SAD, KRALJA PETRA 29.

1519

Weitzenfeld és Társa

Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-pat

Táviratcim: KENDERIPAR.

Telefon 190.

Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócot, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

80 lóerejű

SZIVÓGÁZMOTORTELEP

továbbá a gyobb és kisebb szivógázmotortelepek is kaphatók.

Cim:

Kellner Antal és Fia Budapest

V. Berlini-tér 4. — Egy 10 lóerejű cséplőgar-nitúra is kapható, esetleg maga a lokomobil. 1627

Eladó egy 45 orsós komplett 1393

gyapjufonoda berendezés

3 lóerejű szivógázmotorral

ifj. Balogh Gábornál St. Sivač 251a.

Aklalmi vétel!

Dus választéku raktáram és a mérsékelt árak minden versenyt kizár!

Alkalmi vétel!**Angol bársony szilzskin**

minden divatszínben

Ruhabársony

minden divatszínben

Sifonbársony

minden divatszínben

Női kalap bársony

minden divatszínben

Selyem gallérbársony

minden divatszínben

Velur de lin

legmodernebb színekben különböző minőségben

Ondula szövetek

legújabb gyermekkabátok, házi ruhák, ruhák és sapkáknak (métere 60 dinár,

Férfi szövetek

nagy választékban öltöny, szmoking, zsakett, nadrág, frakk és télikabátoknak.

Női szövetek a legmodernebb színekben

női szövet, trikot, gabardin 100, 120, 130 és 150 cm. szélességben. Szerzs szövetek 100 és 130 cm. széles, a legmodernebb színes és deszinált „Bajadere” szövet utcai és házi ruháknaktovábbá mindennemű férfi szövet.

Párisi ujdonságok!

9120

Párisi ujdonságok!

Dodjić Kosta

divatárúkereskedése

Sombor

Kraljević Djordje ulica 3.

a szerb templommal szemben. Telefon 342.

Legfinomabb cérna-vásznak és sifonok ágyneműkre és női fehérneműkre.

Báli toalettekre:

Charmoz, satin-de-sin, krepp-marokin, krepp-zsorzett, krepp-ida, krepp-banjo, krepp-Antineja, krepp-miranda, krepp-floris, krepp-sifon, krepp-satin-Milburg, Zsersz, Zenana, krepp-de-sin, popelin, taft, fajl-superier, szura, kasmir és félselyem a legmodernebb divatszínben és desszínben

Deszinált legújabb félselymek és selymek, paplan-atlaszok

140—160 centiméter szélességben különböző színekben.

Litka márc. 5-től
márc. 7-ig
hétfőtől—
szerdáig

THEODORA

BIZÁNC CSÁSZÁRNŐJE
II. rész 5 felvonásban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allátkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

6 HP Ruszton magánjáró sürgősen eladó 90,000 koronáért. Stara Kanizai szállás. Völgyes megálló közelében Vajda Sándornál. 1574

100 hektó jóminőségű rizlingi bor eladó. Frankopanska ulica 25. 1652

Harisnyakötőgép. 10-es, Viktória, eladó. Simovits Józsefné, St. Becej, Schumacher-malom. 1580

Klub vagy mokettgarnitúrát keresek megvételre. Cím a kiadóban. 1579

Eladó 8 HP Hofherr és teljes cséplőgarnitúra és Schranz és 8 HP Máv. magányos Máv. motor eladó. Cím: Csapanda József, Bács. 1592

Berecz és Varga moli malomvállalat főszámolása következtében eladó a komplett malomberendezés ingatlanval vagy részletekben: 1 drb 21-es, 1 drb 22-es hengerek, 1 sz. Rentáber, 2 pár kő, 42-es (Sárospatak), 2 drb 4-5 méretű cilinder 4 felvonóval, triór transzmiszió és egyébek. 1660

Sokszorosító lehuzó-gép (Rolograph) új, eladó. Cím a kiadóban. 1630

Ocska és hulladékfémeket, vörös és sárgaréz, ólmot, horgonyt és alumíniumot legmagasabb áron veszünk. Goldner Testvérek jégsekrény-gyár Suboticán, Jugovičeva-utca 20. Telefon 134. 6490

Egy jókarban levő 8-as Máv garnitúra cséplőgép teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Gál János géptulajdonosnál, Stara-Moravica. 1631

4 HP stabil benziamotor, üzemben megtekinthető, eladó. Birn, Ada. 1613

Eladó egy 8 HP lokomobil, üzemben megtekinthető Wolf Andrásnál, Ridjica, Bácska. 1647

50 HP Diesel-motor, elsőrendű gyártmány, azonnal szállítható. Record Ipari és Kereskedelmi Rt., Osi-jek I. 1593

Eladó Kelebián, Magyarországon, egy lánc prima kadarka-szőlő, Bővebbet Horváth Sándornál, VII. Valjevska ulica 3. 1600

Modern, új íróasztal, könyvszekrény, szék, asztalka, virágállvány eladó. Cím a kiadóban. 1601

Jólmenő fűszer- és csemegeüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. Ugyanott lakás. Érdeklődni lehet Wertheimer Ede Pančevo. 1646

Minden asszony, minden férfi ezt a márkát dicséri

Depot: Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

HOVÁ SIET ??? HUSPIACRA A SÁGI-féle

fűszer és csemege üzletébe ahol a legolcsóbban és a legjobban lehet vásárolni.

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál: 933

KRAUSZ
VELIKI-BECKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

DIAMANT

Pékek figyelem! "DIAMANT" a Hauser & Szooska gyárból Wien-Stadtlu, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérképviselőtől Jugoslavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb
Lerskat Strossmajerova ul. 10.
Orvokodunk poralaku vagy folyékony utánzásoktól.

180 korona

apritott fa

kivánatra házhoz szállítva

Hasábfá kicsinyben és nagyban

Ajánlok viszonteladókna I. rendű darabos maszot.

Werber Emil
Paja Kulundžiča ul. 45.

márc. 5-től
márc. 7-ig
hétfőtől—
szerdáig

Kötző

Vörös csavargó

Az aranymezők banditái
Kalandor dráma 5 felvonásban.
Főszereplő: HARRY CAREY

Eladó egy alig használt, Hofherr és Schrantz 54-es cséplő elevátorral és egy Máv. 60-as, golyós, két éves. Konz. Péternél, Bácsko-Petrovoseo. 1540

Használt üzletberendezés, nagy három szárnyas folyosóablak és aifófia eladók. Bővebbet a kiadóban. 1520

Eladó egy alig használt cipészgép, cipészpult, 50 pár kaptafa, egy műhelyasztal, Sava Tekelija u 61. Albert Gábor. 1527

Egy szép masszív és egy mahagóni ebédő, fehér és barna háló, szalagarnitúra, gyönyörű antik tükör, óra és zsirandok, íróasztal, új női szőrmekabát, magas plüsdívány, hintaszék, jégsekrény, könyvszekrény eladók. Butorozott szobák és lakások állandó közvetítése Langné, Agina ulica 11. 1662

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi áron veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horgonyt, öntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Eladó egy sarokház, mely áll hét szoba, két konyha, üvegezett folyosó és pince. Négy szobás lakás a mellékkeliséggel azonnal átvehető. VI. Kuhačeva ulica 14. 1651

Törmelék, nickelt, réz, alumíniumot és réteget legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

KÜLÖNFÉLE

Magyar koronát kétfélig átcserelelnek, illetve Budapesten prompt kifizetnek. Ajánlatok »Privát« jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 1571

Vetemény-, virág-, fű-, bükköny-, here-, muhar-, répamagvak csiraképes minőségben kaphatók. Naponta délután 5 órakor friss kávépörkölés. Körösi Géza Rudičeva ul. 1642

Heremag elsőrendű kapható öz. Galambos Sándornánál Staribecej. 1635

LAKÁST egy vagy kétszobást, butorral vagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. Cím a kiadóban.

Butorozott csinos szoba hölgy részére kiadó. Cím a kiadóban. 1575

Husvétli tojásfesték kapható nagyban is Neuhausi Kalmárnál, Sokolska-uticában. 1533

Vöröshagymamag 5 kilogrammos postacsomagban is kapható 30 dinárért kilogrammonként bérmentve. Brummer Antal, Subotica, Rudičeva-utca. 1538

Elveszett Vujković Marian névre szóló fényképes igazolvány. Megtaláló adja le a kiadóban. 1605

Stipan Tót névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 1604

Ha bársonysíma, üde arc-bőrt akar, használjon Li-liom-crémet, szappant és pudert. — Kapható illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Butorozott szoba egy személyre kiadó. II., Massari kova ulica 53. 1650

Veszünk használt »Rapid« sőrítőgépet. Goldner testvérek jégsekrény-gyár, Subotica, VII., Jugovičeva-utca 20. 1470

Obendorfi és Kwodlinburgi valódi német faj répamagvak

lucernamagvak, muhar-magvak, bükkönymagvak, kerti vetemény és virág-magvak

nagyban és kicsinyben

KLEIN GÉZA
nagykereskedésben
Subotica, Bene Sudarevičeva ulica. 1562

FOGLALKOZÁS

Varrónók felvételnek Beck Jenő kötőde, gőzfürdő mellett. 1623

Intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle in nur feinem Hause. Zuschrift en erbeten an M. V. Sen-ta, Beogradska ulica 2. 1558

Leány két éves gyermek mellé felvétetik, aki a tanításban is segítkezik. Beck Jenő kötőde, gőzfürdő mellett. 1622

Fényképész - segédet, ki jobb műteremben már dolgozott, azonnal felvesz Reményi fényképész, Subotica. 1663

Deutsches Fräulein wird gesucht zur zwei Kindern. Alexander Krizshaber Subotica, Pajo Kulundžiča-utca 34. 1639

Nevelőnő, ki szerbül, magyarul, németül perfekt beszél és zongoraoktatást is vállal állást keres. Cím a kiadóban. 1468

Szobainast keres földbirtokos pusztára. Szorgalmas, becsületes és a feltétlen tisztaságot szerető egyén küldje be ajánlatát a következő címre: »Emődi gazdaság, Crvenka, Bačka. 1632

Nőklalap-üzletemet újból megnyitottam. Új kalapok készítését és átalakításokat legolcsóbban elvállalok. Gondok Károlyné, Sokolska ulica 4. 1665

Lakások, szőnyegek, butorok villamos uton való portalanítását vállalja „Mechanik” villanyfelszerelési vállalat Vilsonova ulica 16.

Vidékre pincérlányok felvételnek. Eberhardt-iroda, I. Agina ulica 2. 1644

Kovács-leány kerestetik téderez munkára. Bővebbet öz. Halbrohr Sándorné és Társai szállítók. 1589

Főmőlnárt keresek április elsejéig belépésre félmagas örlésű malomba. Erőlyes, józan, jó bizonyítványokkal rendelkező, lehetőleg nős, pályázatát kérem. Árpádii Endre, Padój, Bánát. 1573

Ügyes elárusító felvétetik Beck Jenő kötőde, gőzfürdő mellett. 1621

Kliutót 15 éven felül, felveszünk. Kramer Antal és Társa. 1544

Cipőszalonban keres munkát elsőrendű cipész. Esetleg elvállalja annak szakzerű vezetését vagy létesítését. Szives megke-rezéseket kér Ritter Ferenc, Wien, III., Pfarrhof-gasse 1., Part. 4.

Fiatl fűszer- és vaskereskedősegréd azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 1536

Bognár-segédek állandó gépmunkára felvétetek Vujković famegmunkáló gyárában, Subotica.

Francia és angol nyelv-mester ugy egy mint két tanuló részére 10 dinárért órát ad. VIII., Boško Vujičeva-utca 17. 1453

Jobb nő házvezetőnőnek ajánlikozik magányos urhoz vagy nagyobb családhoz, hova 2 és 8 éves gyermekeit is elvihetné. Fizetésre nem reflektálok. Ajánlatokat »Szorgalmas« jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 1661

VÉTEL-ELADÁS ZÁLOGINTÉZET

Ékszerekre kölcsönt ad. Adás-vétel. Raglánoknak gyapjuszövet olcsón eladó. I., Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12.

BÉRBEADÓ
ELSZÁMOLÁSRA
A PALICSI STRANDFÜRDŐ vendéglője
az ideai fűrdősaisonra.

Érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással a STRANDFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA a COMMERCIA R. T.-nél SUBOTICÁN. — Ugyanott főkabinos kancióval felvétetik. —